

(א) [לעיל כג:]; (ב) רש"י ור"מ מ"ו; (ג) לפירוש הר"ף הר"ש ק"ח על המשנה וע"ש; (ד) [לעיל כ:]; (ה) צ"ב ק"ב; (ו) [שם רש"י]; (ז) [דף כג:]; (ח) ק"א דבביתא היא ומ"א אולמא מהך דמשקל; (ט) מ"א ל"ב.

הגהות הב"ח

(א) גמ' טבעי מכיון; (ב) רש"י ד"ה תני צנור וכו' ומאי סימניה; (ג) ד"ה מני צנורי וכו' מנין הוא דהו:

הגהות הגר"א

[א] גמ' רב פפא וכו'. ר"ב הרמב"ם פסק כטלוס אוקומתא דר"פ אצל ר"ז השמטה. והר"ש וטור פסקו ג"כ לר"ז; [ב] שם אכ"ר"א ג"כ וה"א דלא אשתיר בה מידי וליק הא דא"ל אונגין. לננא הא דל"ל אונגין לננא ואכ"ר"א הא וה"א דל"ל אונגין וליק הא דמהדרי אפיה לגבי פירי הא דלא מנהדי אפיה לגבי פירי כ"ל; [וכי' מרש"י ד"ה וה"א ט"ו דתמס ננא כ"י אצל הרמב"ם גורם כנרסא שלנא וע"ש ובדברי רבינו צחי"מ ט"ו רכס ס"ק כ"ה]; [ג] שם א"ר מינא כ"י. ר"ב ור"פ הר"ש ור"פ אצל הרמב"ם השמטה דס"ל דר"ה ור"י יוחנן פליגי אפיה דר"י מנגלה אצל כ"י יוחנן וע"י ר"י (שמפרש הרמב"ם וע"י ר"י); [ד] שם (פשוט הא) מהך דאמר. א"ר ד' ממלת דלמר ג' ס' מלת שלפני מוקפים צנוטא וכו' הרמב"ם ל"ג לא אלא גרסא אחר ר"י כ"י וטולס לא אפשיטא ומרס צ"ע כ"א וע"י הרמב"ם:

רבינו הגנאל

מצא פירות בכלי או כלי כמות שהוא וכו' אמרי תנינא להא דתנו רבנן מצא כלי ולפניו פירות כ"ס ולפניו מעות הוי אלו שלו. מקצתן בכלי ומקצתן בקרקע חייב להכריז ואם בא ישראל ונתן סימני הכלי נוטל את הפירות וכן כל כיוצא בהן. ורמב"ם עלה הא דתניא מצא דבר שאין בו סימן בצד דבר שיש בו סימן ד' הוי הדבר שיש בו סימן וזכה הלה בדבר שאין בו סימן. ופרקינן הא והא כצנא ופרי וכגון שנתור מן הפירות בצנא ולא קשיא הא דתני חייב להכריז דמשמע שפחזיר גם הפירות בצנא דאית ליה אונגים והן כפופות לתוכה דאמרר היא צנא איתהפכא והני פרי איתתפך מן הצנא והני פרי (דאיתתפך) אונגים צנוטא מלהשפך בחרך

אלו מציאות פרק שני בבא מציעא

כה.

עין משפט
נר מצוה

ג א מ"י פט"ו מהלכות אבידה ה"ב ד סמג ע"ן עד טו"ש ע"י ח"מ ט"ו רכס ספיקי י: נא ב מ"י שם פט"ו הלכה י סמג ט: טו"ש ע"ש ספיקי ט: נב ג מ"י שם הלכה ט טו"ש ע"ש ספיקי ח: נג ד מ"י שם הלכה יג סמג שם טו"ש ע"י ח"מ ט"ו רכס ספיקי ט"ו: נד ה מ"י שם פט"ו ה"ג ג סמג שם טו"ש ע"ש ספיקי כ: נה ו מ"י שם פט"ו ה"ג טו סמג שם טו"ש ע"ש ספיקי י: נז ז מ"י שם פט"ו ה"א טמג שם: נח ח מ"י שם פט"ו הלכה י סמג שם טו"ש ע"י ח"מ ט"ו רכס ספיקי י: נח י מ"י שם פט"ו ה"ג ט סמג שם טו"ש ע"י ח"מ ט"ו רכס ספיקי י: נט יא מ"י שם פט"ו ה"ג ט סמג שם טו"ש ע"י ח"מ ט"ו רכס ספיקי י: ס יב מ"י שם פט"ו ה"ג ט סמג שם טו"ש ע"י ח"מ ט"ו רכס ספיקי י:

לעזי רש"י

אשקולני"ש
[אישקולני"ש]. מדרגות.

מוסף רש"י

כרבותי בה"ה. כגון סדה וזועה שאין רוב בני אלם לדיקן בה ויש יעשט שהולכין בה (ועיל כ"ב).

רבינו הגנאל (המשך)

הלך הפירות בתר צנא גרירי בא מר שתני סימני צנא נוטל גם הפירות. והא דתני וזכה הלה במה שבידו בצנא דלית ליה אונגים ונמצאו הפירות בחרך ופירות בצנא דאמרר הני פרי דבחורן לאו מן הצנא איתתפך הלו לאיתתפך הוה כוליה דהא לית לה לצנא אונגים אלא הני פרי דבחורן לאחרינא אינון לפיכך זכה בהם המוצאן דהא דבר שאין בו סימן נינהו. פ"י כמגדלים מכוונות הוי סימן. ג' מטבעות או על גבי זו חייב להכריז. אחת עודפת על חבירתה. מפורזין שלו הא אי הוי שלחופי משלחפי שאין מיושבות זו על גבי זו אלא מקצתן עליה ומקצתן אהדוי ועיקרו כדמתרגמי' בתרגום ארץ ישראל שכל את ידיו שלחופינן לידותי. אסקין כל שאינן עשויים כמגדלים מפורזין נינהו והרי הן שלו וריחא לתתא ומיצעא עילוייה ווטא עילוי מציע זהו כמגדלים. בעי ר' ירמיה כשיר או כשורה או כחצובה או כסולם מהו ועלו בתיקו. פ"י כשיר עגול כצמדין דמתרגמי' לה שירין. כשורה זה בצד זה.

שלשה מטבעות זו ע"ג זו. נגמרה מפרש סימנייהו: גמ' עממא דמלא כו'. התם הוא דאמר שהפירות לצעל הכלי: הא כלי ולפניו פירות. הרי אלו הפירות של מולאן. ואע"פ שהכלי לצעל הסימן את הכלי יחזיר ואת הפירות יעבד לו ולא אמרינן מהאי מנא נפל: מקלסן כלי כו'. הדבר מוכיח שהקד דעל גבי קרקע שהקד הוא וחיוב להחזיר למי שיתן סימן בכלי וכן מעות לצעל הכיס: ה"ג מלא דבר שאין בו סימן בצד דבר שיש בו סימן. כגון מעות לפני כיס: חייב להכריז. על הכל ויתנו המעות לצעל הכיס: צא צעל סימן ונטל את שלו. את הכיס ואמר אין המעות שלי וזה הלה צמעות: הא דקמתי הרי אלו שלו: צנא ופיתא.

אשלשה מטבעות זה על גב זה בכריכות ברה"י ובכרות של בעה"ב וגויי צמר הלוקחין מבית האומן^(ב) כדי יין וכדי שמן הרי אלו חייב להכריז: גמ' טעמא דמצא פירות בכלי ומעות בכיס הא כלי ולפניו פירות כ"ס ולפניו מעות הרי אלו שלו תנינא להא דתנו רבנן ימצא כלי ולפניו פירות כ"ס ולפניו מעות הרי אלו שלו ומקצתן בכלי ומקצתן על גבי קרקע מקצתן בכיס ומקצתן על גבי קרקע חייב להכריז ורמינהו ימצא דבר שאין בו סימן בצד דבר שיש בו סימן חייב להכריז בא בעל סימן ונטל את שלו וזה הלה בדבר שאין בו סימן אמר רב זביד לא קשיא הא בכובא וכותנא הא בצנא ופירי [א] רב פפא אמר הא והא בצנא ופירי ולא קשיא הא דאשתירי בה מידי הא דלא אשתירי בה מידי [ב] ואיבעית אימא הא והא דלא אשתירי בה מידי ולא קשיא הא דמהדרי אפיה לגבי פירי הא דלא מהדרי אפיה לגבי פירי ואיבעית אימא הא והא דאית לה אונגין לצנא הא דלית לה אונגין לצנא: צבורי פירות וצבורי מעות: שמעת מינה מנין הוי סימן תני צבור פירות שמעת מינה מקום הוי סימן תני צבורי פירות: שלשה מטבעות זה על גב זה: אמר רבי יצחק מגדלאה והוא שעשוין כמגדלין תניא נמי הכי מצא מעות מפורזות הרי אלו שלו עשוין כמגדלים חייב להכריז ואלו הן עשוין כמגדלים שלשה מטבעין זה על גב זה הא גופא קשיא אמרת מצא מעות מפורזות הרי אלו שלו הא משלחפי שלחופי חייב להכריז אימא סיפא עשוין כמגדלין חייב להכריז הא משלחפי שלחופי הרי אלו שלו תנא כל שאין עשוין כמגדלין מפורזות קרי להו [א] א"ר חנינא לא שנו אלא של שלשה מלכים אבל של מלך אחד אינו חייב להכריז היכי דמי אי דעשוין כמגדלין אפילו של מלך אחד נמי ואי דאין עשוין כמגדלין אפילו של שלשה מלכים נמי לא אלא אי אתמר הכי אתמר לא שנו אלא של מלך אחד כעין שלשה מלכים^(ג) (אבל של מלך אחד אינו חייב להכריז) והיכי דמי דעשוין כמגדלים ריחא תתאה ומציעא עילוייה ווטא עילוייה מציעא דאמרינן אגרוי אגרוייהו אבל של מלך אחד דכולהו כי הדדי נינהו אע"ג דמנחי אהדדי הרי אלו שלו אימר אתרמויי אתרמוי ובהדי הדדי נפול ורבי יוחנן אמר אפילו של מלך אחד נמי מכריז^(ד) מאי מכריז מנין מאי איריא תלתא אפי' תרין נמי אמר רבינא^(ה) (ט) מבועא מכריז^(ו) בעי ר' ירמיה כשיר מהו כשורה מהו כחצובה מהו כסולם מהו פשוט מהא חדא דאמר רב נחמן רבה בר אבוה כ"ל שאילו מבנים לה קיסם ביניהן ונטולס בבת אחת חייב להכריז בעי רב אשי כ"ל

הא בכובא וכותנא. פ"י רש"י דמתני' צנא ופיתא וקשה דקמתי מלא פירות וי"א דכיתנא אקרי פירי כדאמרינן (בבבאש"ט רבא) ויצא קין מפרי האדמה וזע פשתן הציא ודומק ונראה דמתני' צנא ופירי דכיון דאין הפירות מחזירים יחד אילו מן הכלי נפלו היה קצת נשאר מהם בכלי אצל פשתן שקשור צידה יכול להיות שצבלי היה ונפל ור"ח פ"י דפריך אמאי דקאמר מקלסן על גבי קרקע חייב להכריז ורמינהו מלא דבר כו' צא צעל סימן ונטל את שלו וזה המולא צמה שצידו היינו מה שצמחן אע"פ שיש צניס קצת פירות ואפילו צעל כלי אומר שכולן שלו ולפי זה גרס בצמחן הא והא דאשתירי ביה: שמעת מינה מנין הוי סימן. אע"ג דפשיטא ליה לעיל^(א) דממשקל הוי סימן מדה ומנין נמי הוי סימן צעי לאזוכייה הכא ממתני' ולעיל (דף כ"ד.) נמי דקמתי אצל מלא שנים חייב לא קאמר ש"מ מנין הוי סימן^(ב) (דלא אלימא ליה צרימא למפשט מיניה) אי נמי דמני למדחי דמנין ומרוחא הוי סימן: והוא שעשוין כמגדלין. אי מנין הוי סימן צמה שעשוין כמגדלין ידעינן דדרך הינוח הוה ובתרי לא סגי דטבעא מכריז אצל אס מקום הוי סימן אפילו בתרי ועשוין כמגדלין ידעינן דדרך הינוח הוה דאי בתרי אפי' עשוין כמגדלין לא ידעינן דדרך הינוח הוה דרך נפילה הוה דאתרמי הכי א"כ לקמן מאי פריך^(ג) (א"ר יוחנן) מאי אריא תלתא אפי' בתרי סגי וי"ל דשפיר משני טבעא מכריז: הא גופא קשיא. אמתני' לא פריך דמלינן למימר דג' מטבעות היינו פירוש לצבורי מעות: כאצני

שלשה מטבעות זו ע"ג זו. נגמרה מפרש סימנייהו: גמ' עממא דמלא כו'. התם הוא דאמר שהפירות לצעל הכלי: הא כלי ולפניו פירות. הרי אלו הפירות של מולאן. ואע"פ שהכלי לצעל הסימן את הכלי יחזיר ואת הפירות יעבד לו ולא אמרינן מהאי מנא נפל: מקלסן כלי כו'. הדבר מוכיח שהקד דעל גבי קרקע שהקד הוא וחיוב להחזיר למי שיתן סימן בכלי וכן מעות לצעל הכיס: ה"ג מלא דבר שאין בו סימן בצד דבר שיש בו סימן. כגון מעות לפני כיס: חייב להכריז. על הכל ויתנו המעות לצעל הכיס: צא צעל סימן ונטל את שלו. את הכיס ואמר אין המעות שלי וזה הלה צמעות: הא דקמתי הרי אלו שלו: צנא ופיתא. גיגית מוטלת ופשתן לפניה דודאי האי פשתן לאו מכובא נפל דאי מינה נפל הוה משתיר בה והוא הדין לכיס ולפניו מעות מהאי טעמא. והא דקמתי חייב צנא ופירי דעצדי דשרקי ונפלי מיניה כוליה: הא דקמתי חייב צנא ופירי. ואיכא למימר הקד דאכרזי מיניה נפל: והא דלא אשתירי. כיון דתמס ננא יש לו אונגין כפוליס לתוכו אי ממוכו נפל הוה משתיר ביה דאונגין מעבדי ליה: ה"ג הא והא דלא אשתירי ביה מידי: הא דאית ליה אונגין. לאו מיניה נפל דאי מיניה נפל הוה משתיר ביה מידי: ש"מ מנין הוי סימן. דאי לאו הכי מאי סימן איכא: טני צנור פירות. דאין כ"א מנין (ט) מאי סימניה מקום דכיון דלכבורין הינוח הוה ויהיב סימנא צמקום פלוני הנחתים: טני לצורי פירות. סימני מנין (ו). דהוי מנחי ליה לא הא תפשוט ולא הא תפשוט: והוא שעשוין כמגדלין. לקמיה מפרש שלשתן רחבין זה מזה ומניח מלמטה את הרחב ועליו את הצנוט ועליון הוא הקצר שצוכן כמגדל זה העשוי היסוד רחב ומקלר ועולה וכו' מנחי הכי לאו דרך נפילה הוה אלא דרך הינוח והיה דעמו לחזור ולטלן ושכח הלך נוטל ומכריז וזה צא ונתן סימן ואומר מגדלין הוי עשוין: ג' מטבעות. שאין דמותן זו לזו צרחתן: משלחפי שלחופי. מקלסן קרקע: חייב להכריז. אלמא כי האי גוונא לאו דרך נפילה הוא: של שלשה מלכים. קס"ד של הא צורותיהם שוות שכל מלך כותב שמו וצורתו על מטבע שלו: אי דעשוין כמגדלין. שאין שוין צרחתן ומונחים כמו שפרישית: אפילו של מלך אחד. שצורת שלשתן שוות: של מלך אחד עינן שלשה מלכים.

כלומר אפי' הן של מלך אחד שצורת שעשוין כמגדלין חייב להכריז: דכולהו אחרמי. דהכי נפל ואין זה הינוח וסימן אין לו צהס ואפי' מקום ללא ידע היכן נפל: אפי' של מלך אחד מכריז. הואיל ומטבעות הוה זו ע"ג זו יש כ"א סימן דלא אחרמי דנפול הכי: ופרכינן מאי מכריז מנין. כן וכן מטבעות מלאתי וזה צא ונתן סימן זו ע"ג זו מלאתם: טבעא מכריז. מטבעות מלאתי הלכך תרי לאו סימנא הוא דמישטוט מטבעות צ': כשיר. מוטלין צעגול כאלעדה: כשורה. זו אלל זו: כחצובה. כג' רגלי קנקן כל אחד כנגד אחר של שני^(א) מה: °. כסולס. רוב אמצעי על התחתון ורוב העליון על האמצעי כמו מעלות שקורין אשקולניו"ש: פשוט מהא. דר"ג חדא: כל שאילו מכניס כו'. וכי הוה כסולס מיטליס צבת אחת: כאצני

(א) נראה ל"ל גרס כביתא השניה נוטל ומכריז רק נוטל הדבר וכו' וע"י בתוס' כאן ד"ה הא גרסמ רבינו ופירוש.